

Č. j.: UKZUZ 020469/2024

Datum: 7. 2. 2024

Nařízení Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského o povolení přípravku na ochranu rostlin pro omezené a kontrolované použití

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (dále jen „ÚKZÚZ“) jako příslušný orgán ve smyslu § 72 odst. 1 písm. e) zákona č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), tímto

povoluje

podle § 37a odst. 1 zákona v návaznosti na čl. 53 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, v platném znění (dále jen „nařízení ES“)

omezené a kontrolované použití přípravku Ratron GW (5071-0)

následujícím způsobem:

Čl. 1

1. Rozsah použití přípravku:

1) Plodina, oblast použití	2) Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování, mísitelnost	OL	Poznámka 1) k plodině 2) k ŠO 3) k OL	4) Pozn. k dávkování 5) Umístění 6) Určení sklizně
polní plodiny s výjimkou zeleniny	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	14-21	3) ochranná lhůta mezi posledním ošetřením a sklizní krmiva: kratší OL min. 14 dní je určena, pokud po aplikaci následuje déletrvající dešť; delší OL min. 21 dní je určena pro období bez deště	4) preemergentně nebo postemergentně na nezapojený porost, aktuální stav porostu musí vyloučit zachycení granulí na rostlinách

ovocné stromy	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	14		4) zabránit kontaminaci poživatelných částí rostlin
zelinářské porosty	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	AT		4) aplikovat před výsadbou nebo po sklizni plodin, zabránit kontaminaci poživatelných částí rostlin
ovocné, okrasné a lesní školky, základiště školkařského materiálu – ohrazené oblasti/plochy	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	-		
vinice	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	-		4) zabránit kontaminaci poživatelných částí rostlin
jehličnaté a listnaté dřeviny	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. návnad / nora)	-		4) nepoužívat v oblastech navštěvovaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel
okrasné rostliny – ohrazené prostory	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	-		4) nepoužívat v oblastech navštěvovaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel
pastviny	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	14-21	3) ochranná lhůta se vztahuje k přístupu hospodářských zvířat na ošetřený pozemek; kratší OL min. 14 dní je určena pokud po aplikaci	

				následuje déletrvající dešť; delší OL min. 21 dní je určena pro období bez deště	
refugia, interfugia	hraboš polní	max. 10 kg/ha (max. 5 návnad / nora)	-		4) nepoužívat v oblastech navštěvovaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel; aplikace možná jen: - na zemědělské půdě v místech dočasně nebo trvale neobdělávaných (např. remízky) - v zarostlých příkopech pouze mezi poli

OL – ochranná lhůta (dny) – představuje nejkratší možný interval mezi posledním ošetřením a sklizní, resp. přístupem hospodářských zvířat na ošetřený pozemek

AT – ochranná lhůta je dána odstupem mezi termínem poslední aplikace a sklizní

(-) – ochrannou lhůtu není nutné stanovit

Plodina, oblast použití	Způsob aplikace	Max. počet aplikací
ovocné stromy, ovocné, okrasné a lesní školky, základiště školkařského materiálu - ohrazené oblasti/plochy, polní plodiny včetně trvalých travních porostů, zelinářské porosty, vinice, pastviny, jehličnaté a listnaté dřeviny, okrasné rostliny – ohrazené prostory, refugia, interfugia	ruční aplikace do nor, nory nezakrývat, aplikace speciálním aplikátorem pod povrch	nejvýše 3x, pokud trvá mimořádný stav v ochraně rostlin

Refugiem a interfugiem se pro účely tohoto nařízení rozumí trvalé nebo dočasné útočiště hraboše polního.

Přípravek je možné aplikovat speciálním aplikátorem, který rodenticid ukládá pod povrch pozemku do uměle vytvořených a z povrchu nedostupných „nor“.

Aplikace - jen do podzemních nor v ohniscích výskytu max. 10 kg/ha při kalamitním výskytu (otvor nory NEZAKRÝVAT). Na místech bez kalamitního výskytu aplikovat přípravek jen v povolených dávkách.

2. Označení přípravku podle nařízení Komise (EU) č. 547/2011:

a) Standardní věty udávající bezpečnostní opatření pro ochranu lidského zdraví, zdraví zvířat nebo životního prostředí, uvedené v příloze III nařízení Komise (EU) č. 547/2011:

Obecná ustanovení

SP 1 Neznečišťujte vody přípravkem nebo jeho obalem. (Nečistěte aplikační zařízení v blízkosti povrchových vod/Zabraňte kontaminaci vod splachem z farem a z cest).

b) Kategorie uživatelů, kteří smí podle přílohy I odst. 1 písm. u) nařízení Komise (EU) č. 547/2011 přípravek používat:

Profesionální uživatel

c) Pokyny k použití osobních ochranných prostředků ve smyslu přílohy III bod 2 nařízení Komise (EU) č. 547/2011 pro osoby manipulující s přípravkem:

Osobní ochranné pracovní prostředky při přípravě zařízení a plnění, aplikaci, čištění aplikačního zařízení

Ochrana dýchacích orgánů	není nutná
Ochrana rukou	vhodné ochranné rukavice s piktogramem ochrana proti pesticidům (ČSN ISO 18889) nebo ochrana proti chemikáliím (ČSN EN ISO 374-1)
Ochrana očí a obličeje	není nutná
Ochrana těla	ochranný oděv pro práci s pesticidy typu např. C2 / C1 (ČSN EN ISO 27065) nebo proti chemikáliím typu 5 (ČSN EN 13982-1+A1), popř. jiný srovnatelný pracovní oděv (nezbytná podmínka - oděv musí mít dlouhé rukávy a nohavice)
Dodatečná ochrana hlavy	není nutná
Dodatečná ochrana nohou	uzavřená pracovní obuv (s ohledem na vykonávanou práci)
Společný údaj k OOPP	poškozené OOPP (např. protržené rukavice) je třeba urychleně vyměnit.

O použití OOPP při konkrétní práci rozhoduje zaměstnavatel, především podle charakteru vykonávané práce a technického zabezpečení ochrany pracovníka a také po vyzkoušení některých OOPP pro konkrétní práci v daném terénu.

Osobní ochranné pracovní prostředky při aplikaci pomocí speciálního aplikátoru pod povrch (určeného pro aplikaci návnad) taženého traktorem (tzv. hraboším pluhem)

Při vlastní aplikaci, když je pracovník dostatečně chráněn v uzavřené kabině řidiče např. typu 2 (podle ČSN EN 15695-1, tj. se systémy klimatizace a filtrace vzduchu – proti prachu), OOPP nejsou nutné. Musí však mít přichystané alespoň rezervní rukavice pro případ poruchy zařízení.

Osobní ochranné pracovní prostředky při ručním sběru uhynulých zvířat

Ochrana dýchacích orgánů	vhodný typ filtrační polomasky k ochraně proti částicím podle ČSN EN 149+A1, nebo s ventily proti plynům a částicím podle ČSN EN 405+A1; typ FFP3 – s ohledem na nakládání s potenciálně infekčním materiálem (jednorázové tzv. lékařské roušky jsou nedostatečné)
Ochrana rukou	ochranné rukavice s piktogramem ochrana proti chemikáliím

	a mikroorganismům (ČSN EN ISO 374-5); popř. jiné vhodné ochranné rukavice (např. gumové nebo plastové)
Ochrana očí a obličeje	není nutná
Ochrana těla	ochranný oděv ideálně podle ČSN EN ISO 14126 (proti infekčním agens), popř. jiný srovnatelný ochranný/pracovní oděv (nezbytná podmínka-oděv musí mít dlouhé rukávy a nohavice)
Dodatečná ochrana hlavy	není nutná
Dodatečná ochrana nohou	pracovní obuv - např. gumové nebo plastové holínky, nebo uzavřené polobotky nebo kotníčková obuv odolná proti průniku a absorpci vody (s ohledem na vykonávanou práci)
Společný údaj k OOPP	poškozené OOPP (např. protržené rukavice) je třeba vyměnit.
Poznámka k ochraně nohou:	Obuv používaná pro sběr uhynulých zvířat MUSÍ být omyvatelná.

3. Další omezení dle § 34 odst. 1 zákona:

Přípravek lze aplikovat do nor:

a) **pomocí aplikační tyče, (resp. dávkovače návnad - ve formě obaleného zrní).** Před aplikací nastavit požadovanou dávku podle typu dávkovače v souladu s návodem na jeho použití.

b) **pomocí speciálního aplikátoru pod povrch, určeného pro aplikaci návnady - ve formě obaleného zrní.**

Při aplikaci lze použít traktor s uzavřenou kabinou pro řidiče např. typu 2 (podle ČSN EN 15695-1), tj. se systémy klimatizace a filtrace vzduchu – proti prachu.

Aplikace pomocí lopatky/lžíce NENÍ povolena.

Aplikace s přípravkem smí být prováděna pouze tam, kde nehrozí nebezpečí ohrožení zdraví lidí.

Otvírání obalů provádějte ve venkovních prostorách s dostatečným přísunem čerstvého vzduchu.

S přípravkem manipulujte tak, aby se minimalizovala prašnost (např. při nasypání).

Při manipulaci s přípravkem je nutno zabránit kontaktu s vodou a kyselinami.

Při práci s přípravkem i následném sběru uhynulých hračů používejte doporučené osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP).

Při nakládáním s přípravkem nepoužívejte kontaktní čočky.

Nejezte, nepijte a nekuřte při práci a až do odložení OOPP.

Po odložení osobních ochranných prostředků (OOPP) se důkladně umyjte.

Po skončení práce ochranný oděv a další OOPP vyperte / očistěte. Jednorázové OOPP (např. filtrační polomasku), a podle situace i použité rukavice, zlikvidujte jako nebezpečný odpad.

Po ukončení aplikace opusťte ošetřované plochy!

Vstup na ošetřený pozemek ošetřený vyšší dávkou přípravku je možný druhý den po aplikaci.

Přípravek v dávce vyšší než 2 kg/ha neaplikovat v oblastech využívaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel.

Mrtvé hračů je nutné odstraňovat z ošetřeného pozemku jednou denně alespoň po dobu 48 hodin po aplikaci.

Mrtvé hračů je nutné odstranit zahrabáním na místě vhodném z hlediska ochrany zdraví lidí, zvířat a ochrany životního prostředí.

Aplikace přípravku na pozemku musí být nahlášena nejpozději 3 dny před zahájením aplikace ÚKZÚZ, a to v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 písm. b) zákona. Náležitosti oznámení jsou stanoveny v ustanovení § 9 vyhlášky č. 327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a

dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění vyhlášky č. 428/2017 Sb. K oznámení aplikace je možné využít formulář zveřejněný na webových stránkách ÚKZÚZ - Přípravky/Formuláře ke stažení/Ostatní formuláře/Oznámení aplikace přípravku pro hubení hlodavců.

Aplikaci přípravku na pozemku, který sousedí s oblastí využívanou širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel, musí profesionální uživatel 3 dny předem oznámit místně příslušnému obecnímu nebo městskému úřadu. Pokud je aplikace přípravku prováděna profesionálním uživatelem na pozemcích, které nevlastní ani jiným způsobem neužívá, oznamovací povinnost má vlastník nebo uživatel tohoto pozemku. V oznámení se uvedou shodné údaje, které má profesionální uživatel přípravku povinnost uvést v oznámení ÚKZÚZ.

Na hranicích pozemků sousedících s oblastí využívanou širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel musí profesionální uživatel v pravidelných rozestupech od sebe vzdálených umístit před aplikací a ponechat minimálně po dobu 48 hodin od provedení aplikace informační cedule s varováním: „VAROVÁNÍ. Plocha je ošetřena rodenticidem. Vstup zakázán do: datum“ (48 hodin po aplikaci). Pokud je aplikace přípravku prováděna profesionálním uživatelem na pozemcích, které nevlastní ani jiným způsobem neužívá, tuto povinnost má vlastník nebo uživatel tohoto pozemku.

Na pozemky, kde bude přípravek aplikován, nesmí být instalovány posedy pro dravce a sovy, ani jiným způsobem cíleně lákáni přirození nepřátelé hraboše, a to po dobu jednoho dne přede dnem provedení aplikace až do sedmi dnů ode dne provedení aplikace.

Čl. 2

Osoba používající přípravek dle čl. 1 tohoto nařízení je povinna se rovněž řídit údaji na etiketě k přípravku.

Čl. 3

1. Toto nařízení ÚKZÚZ o povolení přípravku pro omezené a kontrolované použití podle čl. 53 nařízení ES nabývá účinnosti s ohledem na naléhavý obecný zájem dnem následujícím po dni vyhlášení ve Sbirce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.
2. Doba platnosti nařízení se stanovuje na omezenou dobu **od 28. 2. 2024 do 6. 6. 2024.**
V případě, že pomine mimořádný stav v ochraně rostlin spojený s výskytem hraboše před datem 6. 6. 2024, ÚKZÚZ toto nařízení zruší v souladu s § 76 odst. 4 písm. c) zákona.

Čl. 4

Aplikace přípravku realizovaná dle tohoto nařízení nesmí být prováděna v rozporu s dalšími obecně závaznými právními předpisy, například zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 5

ÚKZÚZ provádí podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona na území České republiky průzkum výskytu škodlivých organismů, včetně výskytu hraboše polního. Zjištěná data ÚKZÚZ zveřejňuje podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona, na tzv. Rostlinolékařském portále. Od 1.11.2023 do 31.1.2024 provedl ÚKZÚZ 1811 sledování výskytu hraboše na 1346 lokalitách na území celé České republiky. Ve více než 80 % případů šlo o plochy s trvalými kulturami (krmné plodiny, travní porosty, sady a vinice) v ostatních případech šlo o ozimé plodiny či meziplodiny.

Z výsledků pozorování výskytu hraboše polního vyplynulo, že stav jeho populací v zimním období významně neklesl ani po značném ochlazení a následné oblevě, která způsobila zatopení řady obhospodařovaných ploch. Průměrný počet aktivních východů z nor na hektar (dále jen „AVN/ha“) v zimním období, tj. od listopadu 2023 do ledna 2024 neklesl pod 820 AVN/ha. Z více než 808 pozorování provedených v lednu 2024 byly dvě třetiny dat získány v porostech jednoletých kultur. Průměrná hodnota v těchto plodinách, tj. 538 AVN/ha dosáhla tak 2,7násobku prahu škodlivosti, který představuje pro zimní období hodnotu 200 AVN/ha. V krmných a trvalých kulturách průměrná hodnota dosáhla 1 327 AVN/ha (zde je podzimní práh škodlivosti 400 AVN/ha), což odpovídalo 3,3násobku prahu škodlivosti.

V lednu 2024 dosáhly nejvyšších hodnot populace v Olomouckém (2 241 AVN/ha), Zlínském (1 613 AVN/ha), Královohradeckém (1 017), Pardubickém (985) a Jihomoravském kraji (983 AVN/ha), kde stav hraboše dosáhl 4,9 až 11,2násobku prahu škodlivosti, což jsou hodnoty odpovídající situaci začátku roku 2020, který je brán jako vrchol gradace hraboše polního, která proběhla před 4 lety. Mimo výše uvedené kraje se ve větší míře objevovaly vysoké počty hrabošů také ve Středočeském kraji a na Lounsku.

Od 1.9.2023 platí pro hraboše polního podzimní práh škodlivosti, který činí pro jednoleté kultury 200 AVN/ha, pro dvou a víceleté kultury 400 AVN/ha. S ohledem na stav populací v zimním období představují zjištěné hodnoty extrémně vysoké riziko ohrožení ozimých i krmných plodin v jarním období.

Práh škodlivosti je vědecky podložený stupeň výskytu škodlivého organismu rostlin, při kterém je nutno provést ochranné opatření, aby se zabránilo hospodářské škodě v důsledku negativního vlivu škodlivého organismu na snížení výnosu nebo kvality rostliny nebo rostlinného produktu.

Hodnoty prahů škodlivosti používané pro škodlivé organismy rostlin odpovídají přijatelným ztrátám na výnosu plodin. Pro hraboše polního jsou prahy škodlivosti stanoveny v souladu s odbornou literaturou a vědeckými výzkumy, zejména s výstupem výzkumného projektu TA ČR č. TD010056, resp. s certifikovanou metodikou „Využití ekonomických prahů škodlivosti v řízení ochrany polních plodin“ – ISBN: 978-80-7427-138-0.

Práh škodlivosti hraboše polního je v jednotlivých obdobích pro jednoleté a víceleté kultury stanoven odchylně s ohledem na jeho bionomii a odlišnou škodlivost. V podzimním a zimním období, tj. období od 1. září do 29. února je prahem škodlivosti hodnota 200 AVN/ha pro jednoleté kultury a 400 AVN/ha pro dvou a víceleté kultury.

V České republice hrozí vznik značných hospodářských škod v důsledku přemnožení hraboše

polního. S ohledem na nedávný vývoj populací hraboše na území České republiky v letech 2019 až 2021 nelze s jistotou určit, kdy dojde u tohoto škodlivého organismu k zásadnímu a trvalému populačnímu poklesu. Z výše uvedeného se lze důvodně domnívat, že s příhodnými podmínkami v jarním období se bude stav přemnožení prohlubovat a budou tak významně ohroženy nejen osevy ozimých ale i krmných plodin.

Nařízené opatření je tedy za dané situace nezbytné vzhledem k nebezpečí, jež se dosud nedaří zvládnout jinými dostupnými prostředky, včetně použití nechemických způsobů ochrany či aplikace rodenticidů do nor hrabošů ve standardní dávce.

Jsou tak splněny podmínky k tomu, aby na postižených pozemcích s kalamitním výskytem hraboše mohli zemědělci k jeho potlačení využít mimořádné prostředky a mohli tak snížit škody působené tímto škodlivým organismem.

Za kalamitní výskyt hraboše polního se pro účely tohoto nařízení považuje taková intenzita jeho výskytu na konkrétním pozemku, kdy dojde k dosažení či překročení pěti násobku jeho aktuálního prahu škodlivosti pro plodinu na daném pozemku.

Ze zjištění v oblastech nejvyššího výskytu hraboše vyplývá, že k omezení prudkého nárůstu počtu hrabošů v těchto lokalitách a k zabránění následných významných hospodářských škod na porostech a závažných finančních škod způsobeným dotčeným pěstitelským subjektům, spočívajících ve výrazném snížení zemědělské produkce, případně jejímu úplnému zničení a tím riziku nezajištění produkce dostatku potravin pro občany ČR, a proto je nezbytné provést ošetření neodkladně. S ohledem na výše uvedený existující naléhavý obecný zájem ve smyslu § 4 odst. 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů, toto nařízení nabývá účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení ve Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů.

ÚKZÚZ v návaznosti na výše zmíněné rozhodl o vydání tohoto nařízení.

Ing. Daniel Jurečka
ředitel ústavu